No. 3078 — Woensdag 9 Augustus 1939 — 56ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

Kerkvervolging in het Derde Rijk

Het bekende Romeinse tijdschrift „Lettres de Rome", dat verschijnt onder de verantwoordelijke leiding van Dr. Tacchi Venturi S.J. en dat geheel gewijd is aan de bestrijding van de moderne godloosheid, bevat in haar jongste nummer een reeks citaten, ontleend aan brieven uit Duitsland. Wij geven deze mee op gezag van genoemd tijdschrift; ze belichten wel heel duidelijk de droeve toestanden op kerkelijk gebied in het Derde Rijk. Om begrijpelijke redenen is iedere plaats van herkomst weggelaten.

Ik had U reeds veel eerder willen schrijven, maar dat gaat bij ons niet zo eenvoudig; wanneer een brief wordt geopend en men vindt iets wat compromitterend is, gebeurt er iets verschrikkelijks. (Dachau).

Wanneer men de godsdienstige toestand in het Derde Rijk beschouwt, komt men tot de overtuiging, dat de situatie verslechtert en dat zij bij ons verschrikkelijk wordt, ja veel erger dan in Spanje. En hier zijn het niet de Bolsjewieken, die zoiets doen; onze jongelui worden nog erger gemaakt dan tot wilde beesten, die op de Kerk en de geestelijkheid worden losgelaten. Wanneer men hoort en ziet, hoe de jeugd op de scholen tegen de Kerk, tegen de geestelijkheid en zelfs tegen hun ouders wordt opgezet, dan wordt het moeilijk om zich hiertegen te beveiligen. „Een geestelijke heeft voor zijn klas godsdienstonderwijs gegeven en gaat heen; de onderwijzer, die zijn plaats moet innemen, komt binnen en zegt: „Welke dwaasheden heeft hij hier weer verteld?" Toen Pius XI stierf, werd zijn dood op een bepaalde school als volgt bekend gemaakt: „Onze Paus is dood, maar hij was een oorlogsophitser". Op een andere plaats zegt een onderwijzer tegen zijn leerlingen: „Wanneer je ouders jullie naar de kerk sturen, moet je er niet heengaan!"

En zo wordt niet alleen de jeugd onderwezen, maar ook in de organisaties voor de ouderen zoals de S.A. en de S.S. worden de mensen op de meest onbehoorlijke wijze opgezet tegen de godsdienst. Nog niet lang geleden werden enkele leden van de S.A. die lid waren van een kerkkoor, op het partijbureau ontboden, waar men hun te verstaan gaf, dat het verboden was lid van het zangkoor te zijn, en dat zij zich schriftelijk moesten verbinden om het lidmaatschap op te zeggen. Niet minder dan 14 leden gaven hieraan gevolg; onder hen waren er, die reeds 20 jaar of langer deel uitmaakten van het zangkoor en die steeds de beste leden waren geweest. Waarom blijven zij dan in de partij, zult gij zeggen? Het zijn vaak ambtenaren of personen in overheidsdienst; indien zij het minste verzet plegen, worden zij op straat gezet. Bij ons, zowel als in de omstreken, gaat men vaak ter kerke en bidt men veel voor het einde van de vervolging. Want het betreft hier een vervolging tegen de Christenen in de volle zin des woords en ik ben er van overtuigd, dat de toestand nog veel slechter wordt en dat God ons alleen uitkomst kan geven. Zeker, de Christenen gaan nog naar de kerk en bidden nog en die dat doen, blijven trouw, maar gij kent het spreekwoord: „Wanneer het lang regent, wordt alles nat". Velen zouden nog wel naar de kerk willen gaan, maar men heeft mij gerustgesteld; ondanks de vervolging ga ik iedere dag naar de kerk. Ik zou U veel dingen kunnen vertellen, die duidelijke bewijzen zijn voor een vervolging. Wij hadden hier een pensionaat voor jongedames, dat door zusters bestuurd werd; deze moesten heengaan en het instituut werd aan de gemeente afgestaan. Deze stelt nu alles in het werk, door circulaires en advertenties om leerlingen te krijgen, maar deze komen bijna niet, zodat de gemeente grote geldelijke verliezen lijdt. Onze burgemeester en directeur van de plaatselijke afdeling der partij noemt de geestelijken „varkens"; wat hij van de zusters zegt, zal ik maar niet rapporteren."

Dit zijn dingen, die ons zouden kunnen ontmoedigen, indien we kleingelovigen waren, maar we weten, dat de poorten der hel de Kerk niet zullen overwinnen. Misschien zou er nog een sprankje hoop liggen in de belofte, die Hitler in een van zijn laatste redevoeringen heeft gedaan, toen hij zeide, dat het a.s. partijcongres, dat in September gehouden wordt, het Congres van de Vrede zal zijn. Mocht het maar het Congres zijn van de Vrede met de Kerk......"

„Men heeft mijn man ontboden", zo schrijft weer een ander, „bij de plaatselijke autoriteiten en hem medegedeeld, dat hij geen enkele belangrijke order meer zou krijgen uit te voeren, sinds hij Katholiek geworden is; want „de Katholieke Kerk is de ergste vijand van het Nationaal Socialisme."

Mijn man antwoordde, dat hij gaarne afstand deed van deze bestellingen.

„Op het ogenblik is de kerkvervolging hier minder opvallend. Ik zou er uit besluiten, dat de regering zich met andere dingen heeft te occuperen en misschien hoopt men de Katholieken van Groot-Duitsland nog ergens voor te kunnen gebruiken."

„Wat ons op het ogenblik wel het meest verontrust", zo lezen we in een andere brief, is het opheffen van de bijzondere scholen. Wij hebben het reeds geruime tijd gevreesd, maar thans gaat het ervan komen. De religieuse onderwijzers en onderwijzeressen hadden zich tot taak gesteld om de opgroeiende jongens en meisjes op te voeden en deze beschouwden op hun beurt de scholen weer als hun tweede vaderland, want zij vonden daar een toewijding, die hun vertrouwen inboezemde. Wij zijn door de regeringsmaatregelen op het gebied van onderwijs zeer teleurgesteld. Hier in onze omgeving zijn er een hele reeks scholen gesloten; ook internaten waar kinderen en jeugdige personen uit afgelegen streken bijeen woonden, worden eveneens gesloten.

Alle bijzondere scholen moeten verdwijnen. Wij hebben allen een verzoekschrift tot den burgemeester gericht om de scholen te mogen behouden en ook de Protestanten hebben hetzelfde gedaan.

„Wil ik U nog iets vertellen uit mijn geboorteplaats? Enkele weken geleden liet een ambtenaar van de stad mij roepen en eiste van mij, dat ik mijn kinderen, die reeds enkele jaren op de katholieke scholen zijn, daarvan weg zou halen en met Pasen naar de Openbare school zou zenden. Ik heb tegen hem gezegd, mijn ouders en mijn grootouders hebben de katholieke scholen hier bezocht en zijn steeds goede Duitsers geweest. Gedurende drie jaar tijdens de grote oorlog ben ik in Frankrijk geweest en ik dank heel mijn moreel uithoudingsvermogen aan mijn Katholieke Wereldbeschouwing. Indien het Christendom in Duitsland gaat verdwijnen, hetgeen ik echter betwijfel, dan zullen wij het meest gedemoraliseerde volk ter wereld zijn." De ambtenaar antwoordde, dat er 90 jaar geleden in Duitsland evenmin confessionele scholen waren en dat alles toen goed ging. Na een korte woordenwsiseling besloot ik met te zeggen, dat ik op mijn standpunt bleef staan en dat ik bereid was om daarvoor mijn leven te geven. De heren deelde mij mede, dat zoiets volkomen nutteloos zou zijn, omdat de confessionele scholen toch voorbestemd waren om te verdwijnen, en dat ik zoiets heel goed wist.

Voor het overige is er in de Katholieke school, die mijn kinderen thans nog bezoeken, een onderwijzer, die er groot op gaat, dat hij uit de Kerk is getreden, en bijna in alle klassen wordt hij op de kinderen losgelaten. Voor Kerstmis verdwenen alle opschriften met een Christelijk motief, die door de kinderen vervaardigd waren; men is er van overtuigd, dat deze onderwijzer ze van de vensters had verwijderd. Toen de kinderen hem zeiden: „Meester, we hebben nog niet gebeden", antwoordde hij: „Bidt thuis maar!"

In een andere klasse vroeg hij: „Wie kan er paardenvlees verdragen?" De kinderen schoten in een lach. De onderwijzer vroeg toen: „Maar wat geeft men jullie, wanneer je ter Communie gaat!" Ziedaar, wat zich in de scholen van onze stad afspeelt, waaraan onderwijzers verbonden blijven, die radicaal met de Kerk gebroken hebben.

Ondanks alles blijven velen vol vertrouwen.

„In het absolute vertrouwen ten opzichte van onze hemelse Moeder zal het Christendom, dat uitsluitend de waarheid bezit, niet uit ons land verdwijnen. De onweerswolken stapelen zich op, maar wij zijn bereid om te strijden aan de zijde van onze beschermheilige, de Aartsengel Michael, opdat deze ketterijen, die in ons vaderland een tijdperk van vervolging hebben gebracht, zullen verdwijnen en dat de eindoverwinning aan onze zijde zal zijn. Er zijn altijd nog Duitsers, die geen Judas willen zijn en een Saulus zal opnieuw een Paulus worden."

Prinsesjes Dag

Schreef men bij de geboorte van Prinses Beatrix van een voorkeur van de Oranjetelgen voor de laatste der maand; bij de geboorte van haar zusje kunnen we vaststellen dat ook de maand Augustus in tel is.

Of het nu gebrek aan berichtving is, of gebrek aan berekening van de doktoren, maar een feit is, dat niet alleen voor Curaçao, maar ook voor Nederland de blijde gebeurtenis betrekkelijk onverwacht gekomen is. Het was slechts enkele dagen dat in Nederland de kanonnen waren opgesteld, die de vorige keer weken en weken hebben moeten wachten. Eerst daags voor de geboorte schijnen de geneesheer en de verpleegster hun intrek in het paleis te hebben genomen en we kunnen het dan onze feestcommissie niet kwalijk nemen, dat eerst in de middag voor de avond, dat de blijde gebeurtenis hier bekend werd, het feestprogramma verscheen. En hierbij is nog bijzondere spoed betracht, daar de eindvergadering van de verschillende commissies nog niet eens gehouden waren.

Maar zonder dit, weet wel men het feest te vieren; dat bleek wel Vrijdagavond, toen te ongeveer negen uur op Curaçao het heugelijke nieuws bekend werd. We geloven dat de meesten hier het van de Phohi zullen hebben vernomen, die juist met zijn uitzending naar West Indië bezig was.

En verder werd het blijde nieuws verspreid door de toeterende auto's, die de mensen naar buiten lokten met de vraag, wat er gaande was. Zo bleef het druk op straat tot laat in de avond; en in de nacht werd zelfs nog een vrouw het hospitaal binnengebracht, die het eerste bloed tijdens deze feestdagen vergoten had. Het is er gelukkig bij gebleven.

Zaterdag.

Wat op Curaçao nog niets wist van de blijde gebeurtenis, werd des morgens 6 uur gewekt door het geloei der sirenen en de schoten van Hr. Ms. Johan Maurits van Nassau; maar ook velen hebben deze mededeling niet gehoord. Beter als de Johan Maurits kunnen de kanonnen van het fort over de stad donderen; maar reeds enige dagen hadden deze zelfs voor het tijdsein gezwegen en ook op deze dag bleven vandaar de saluutschoten achterwege, maar men zegt wegens gebrek aan schietmateriaal. Dit zal ook de reden zijn, waarom de plechtige proclamatie door Z. Excell. den Gouverneur, welke volgens het programma een uur na deze schoten zou plaats vinden, zo weinig belangstelling heeft genoten.

Niet meer als zes mensen stonden daarnaar te luisteren, behalve dan de officiële personen, die op het gouvernementshuis waren uitgenodigd.

Het is echter ook mogelijk, dat het programma, wat eerst Vrijdag in de namiddag is verschenen, nog niet voldoende bekendheid genoot.

Wie ook door de snelle komst van Prinses Irene was verrast, was de voorzitter zelf van het Curaçaose feestcomité; maar per vliegmachine keerde hij Zaterdag onmiddellijk van Maracaibo terug om de leiding in handen te nemen.

Nog erger moet het op Aruba verlopen zijn; daar had de chronische naijver op Curaçao ook in deze feestorganisatie weer boze parten gespeeld. Voor de feestviering aldaar was de helft uitgetrokken van de voor Curaçao beschikbare som van (vergissen we ons niet!) ƒ 15.000.—. Daar was Aruba niet tevreden mee en de feestcommissie wilde minstens twee derde van de Curaçaose som. Maar toen dit geweigerd werd, had de feestcommissie en bloque zijn ontslag genomen en was Vrijdag de voorzitter per vliegtuig van Aruba gekomen om over deze aangelegenheid met den Gouverneur te confereren. Een klein succes heeft deze voorzitter wel mogen boeken; maar of dit voldoende was om Vrijdagavond de Arubaanse medebestuurderen tevreden te stellen? We hopen dat het blijde nieuws, wat zij tijdens hun vergadering wel vernomen zullen hebben, ook het kwade humeur ten goede zal hebben gekeerd en nog dezelfde avond de heren aan het organiseren zullen zijn geslagen.

Verder hebben op de eerste dag de herauten hun werk gedaan, hoewel sommigen hunner paarden wel minder zin hadden. Aan de africhting zal het nodige wel ontbroken hebben.

Niet alleen was er weinig belangstelling voor de proclamatie, maar zelfs niet voor de gratis Heinekens bier bedeling op het Wilhelminaplein, twee uur na de afkondiging. Het zal ook wel aan onwetendheid gelegen hebben; in alle geval bleven de dertig kisten intact, totdat de goede raad kwam, ze maar naar de Punda te brengen, waar ze in enkele minuten leeg waren.

Tegen de middag had het stadsgedeelte om de brug zijn feestelijk aanzien gekregen en in de overige stadswijken hadden particulieren flink de vlaggen uitgestoken.

Zo kwam er langzaam wel wat feeststemming, maar de laaiende geestdrift die we bij de geboorte van Prinses Beatrix hadden gezien, werd toch gemist.

Nederland.

Hetzelfde hebben we ook menen te kunnen beluisteren in de van Nederland uitgezonden radioreportages. Ze waren ons te opgeschroefd en de laaiende geestdrift, waarvan de reporters spraken, scheen ons meer in eigen fantasie te liggen, dan wat ze in de werkelijkheid zagen.

Trouwens verschillende reporters spraken van een feest met karakter van gehaastheid en bovendien werkte in Nederland het weer niet mee. Van Curaçao zouden we wel hetzelfde kunnen zeggen, want de hitte was gedurende de feestdagen wel bijzonder fel.

Men zal zich dan ook wel voor de toekomst dienen te bezinnen over de verdere feestvieringen voor geboortes in de Kon. familie.

Een geboorte in het koninklijk huis was zo zeldzaam voor Nederland; daarbij brengen de eerstelingen van zelf een bijzondere feeststemming mee; maar gelijk het gaat in de huisgezinnen, waar men wel spreekt van het goud der eersteling, het zilver der tweede en zo verder, zo gaat het ook met het volk tegenover de geboortes van koningskinderen.

Nederland zal dan ook de volgende geboortes van het Koninklijk Huis gerust met wat meer eenvoud kunnen vieren.

Aan belangstelling heeft het op Soestdijk niet ontbroken. Rijkskanselier Hitler stuurde telegrafische gelukwensen en bloemen; eveneens deden zo de ex-keizer en de koning van België. Vooral na het bekend worden van de naam groeide de stroom telegrammen zo aan, dat men ieder half uur de telegrammen per auto van Amsterdam naar Soestdijk stuurt en toch zijn alle telefoonlijnen nog zwaar bezet.

Maandagmorgen is het kind officieel in de burgerlijke stand van Baarn ingeschreven onder de namen Irene Emma Elisabeth, waarbij als getuigen fungeerden de Minister Colijn en Jhr. Beelaerts, vice-president van de Raad van State, alsmede de burgemeester van Baarn Jhr. van Reenen.

Met deze namen is het prinselijk paar weder afgeweken van de traditie der namen van Oranjehuis. Alleen de naam Emma is af te leiden. Maar de andere namen zijn nieuw. Het schijnt dat bij deze nieuwe namen een bedoeling voorzit, daar Prins Bernhard bij de aangifte vroeg om aan het publiek deze bedoeling bekend te maken. Irene betekent n.l. vrede en deze symbolische naam is aan de prinses gegeven om juist, in deze dagen, nu de vrede wordt bedreigd, Neerlands geloof in de vrede uit te spreken. Bij deze aangifte, die een tien minuten bleef in gifte was ook prinses Beatrix tegenwoordig, die een tien minuten bleef in tegenwoordigheid van het hoge gezelschap.

Zondag en Maandag in Curaçao.

Ook al door gebrek aan bekendheid was er buiten het gewone publiek der kerkgangers weinig belangstelling bij het Pontificale Te Deum.

De grootste verrassing voor Maandag was wel het M.S. Colombia, dat nog een gedeelte der versiering moest aanbrengen, de verschillende prijzen voor de wedstrijden en last not least het vuurwerk.

Kwade tongen hadden al beweerd dat het vuurwerk eerst Vrijdag met het S.S. Pericles van Amsterdam was afgezonden; maar dit bleek gelukkig maar spotternij.

De kinderaubade, waarmee de Maandag van het feest moest openen, had nog niet zijn generale repetitie gehad; maar desniettegenstaande was het resultaat goed. De kinderen waren sinds het bekend worden der blijde gebeurtenis niet meer op school geweest, maar toch goed opgekomen en de verschillende clubs en scholen zagen er keurig uit.

Minder goed vlotte het defilé, wat zich hierbij aan moest sluiten. De open brug was hier weer een lelijke sta in de weg en als gevolg kwam later bij het overtrekken der brug op het Brionplein de stoet helemaal in de panne en bij stukjes en brokjes trokken de scholen weer naar huis. Trouwens, door al deze ongeregeldheid duurde deze plechtigheid maar even drie uren, zodat verschillende kinderen, die van zeven uur af op de been waren, onwel werden.

Over de verdere feestelijkheden die bestonden in wedstrijden vernamen we niets bijzonders.

Het traditionele vuurwerk besloot de feestdagen.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Te midden van de feestvreugde ener prinsessegeboorte, heeft de Christ. Historische Staatsman en leider Jhr. Mr. de Geer de eerste besprekingen moeten houden over de samenstelling van een nieuw kabinet.

Daaronder is ook [illegible] gesprek, een zeer ongelukkig persgesprek, waarin Jhr. [illegible] zijn verontwaardiging uitsprak over de katholieken, die om partij-politiek deze crisis zouden hebben veroorzaakt.

Er is nu in deze dagen al zo dikwijls ook van niet-katholieke zijde gezegd, dat werkeloosheidsbestrijding niet iets specifieks katholiek is, dat...... Het is trouwens te dwaas over daarover te praten.

Maar met dit al heeft Jhr. de Geer zijn houding tegenover de katholieken niet gemakkelijker gemaakt. Of hij dan ook slagen zal?

We hebben nog maar zelden zo'n eigenaardige crisis meegemaakt als deze. Het meest voor de hand liggende, wat bovendien in overeenstemming zijn zou met de parlementaire usances, wordt maar niet gedaan.

Toen Colijn niet slaagde, nam men niet een der katholieke tegenstanders uit het oude ministerie, maar ging men de oude katholieke vriend van Colijn, Mr. Koolen met de opdracht belasten. En toen het nieuwe ministerie C[illegible] bij het eerste verschijnen in de Kamer viel, werd niet de man die de motie indiende, Mr. Deckers met de opdracht belast, maar de oude Mr. de Geer, een der hoofdmannen n.b. van de Kamer minderheid.

[illegible] wat anders achter deze politiek en we kunnen de indruk van ons niet verzetten, die het hier gaat ouderdom contra jeugd.

De oude conservatieve ministers tegenover de jeugdige voortvarenden.

In de politieke buitenwereld is de toestand niet veel veranderd. Strang, de bekende Engelse politicus, is weer naar Londen vertrokken na lange conferenties in Moskou en schijnt werkelijk resultaat te hebben bereikt en na maanden beraadslagen, zal de Russische beer opgenomen kunnen worden in het drie mogendheden non-agressiepact. Maar het pact is nog niet getekend.

Polen is blij met het antwoord, wat de Danziger Senaat heeft gestuurd op de protestnota van Polen tegen de overtredingen van de douane-overeenkomst. Deze overtredingen worden ten dele ontkend en voor zover er moeilijkheden zijn, heeft Danzig zich bereid getoond om deze door onderhandelingen op te lossen.

Polen beschouwt deze stap als een grote morele overwinning en nog wel nadat de Nazi-leiders in Danzig met Hitler geconfereerd hadden.

In Spanje blijven er moeilijkheden, hoewel niet veel door de censuur uitlekt. Wel is bekend dat in Madrid de chef van de politie is vermoord en dat als gevolg daarvan niet minder als 61 arrestaties hebben plaats gehad en ook al even zovele veroordelingen, waarvan er 8 zelfs ter dood.

Groter en zeker gevaarlijker voor de vrede in Europa is de toestand in het verre Oosten: de verhouding n.l. tussen Engeland en Japan. Engeland heeft dezer dagen al gedreigd, dat het in het Oosten wel niet zo'n sterke vloot heeft als Japan, maar er een heen kan sturen.

En Japan heeft daarop geantwoord, dat voor de vloot van Engeland de Oosterse wateren van groot gevaar zijn.

Het plaatselijk incident van Tientsin, ontstaan uit de weigering van de plaatselijke autoriteiten van de Britse concessie aldaar om vier Chinese terroristen aan de plaatselijke Japanse militaire gezagsdragers uit te leveren, is aangegroeid, evenals zovele geschillen van dezelfde aard in het Verre Oosten, steeds meer uit tot een probleem, dat een wereldbetekenis aanneemt.

De nu al twee jaar durende Chinees-Japanse oorlog ontwikkelde zich tegen alle, zelfs de toenmaals meest pessimistische verwachtingen in, uit een gevecht bij de Marco Polo-brug, uit een incident derhalve, zoals er bij de voortdurende wrijving tussen China en Japan reeds ontelbaar vele waren voorgekomen. En nu dreigt een op zich onbeduidende rechtszaak, weer een uit de zeer vele, een nog veel omvattender aangelegenheid te worden, waarbij de Europese en Amerikaanse belangen in China, 't Verre Oosten, misschien geheel Oostelijk Azië, de inzet van een geweldige diplomatieke, misschien zelfs militaire activiteit beloven te worden.

Want het is nu wel duidelijk geworden, dat, in volle werkelijkheid, de actie van de Japanse militairen in Tientsin en elders, al dan niet in volle overenstemming met de politieke regering te Tokio, er op gericht is om de z.g. buitenlandse concessies uit geheel China te doen verdwijnen, om het prestige der blanken in gindse gebieden, d.w.z. ver en ver buiten China, te breken en te vernietigen, en aldus de door Japan gewenste en nagestreefde „nieuwe de in Azië" voor te bereiden en eventueel te grondvesten.

Dat is geen nieuw doel of ideaal van Japan. Sinds tientallen jaren, feitelijk sinds het moment, dat het, met de algehele, zij het indirecte steun van Engeland, het tsaristische Rusland een gruwelijke nederlaag toebracht, heeft het aan de hegemonie over Azië gedacht. Op hetzelfde ogenblik, dat Rusland toen het vredesverdrag na de militaire vernedering ondertekende, drong het besef tot Tokio door, dat het blanke ras overwinbaar was. En toen in de wereldoorlog Amerika en Engeland Duitsland hadden verslagen en daarvoor de hulp van Japan hadden aanvaard, wist men in Tokio, dat het uur van Japan gekomen was.

De strijd om de hegemonie over Oost-Azië is in de aanvang der twintiger jaren met alle energie ingezet. Maar die kracht lag niet altijd in het geweld, maar in de voortreffelijke keuze van het ogenblik, waarop weer een stap voorwaarts werd gezet. Telkenmale als „het Westen" in moeilijkheden verkeerde, greep „het Oosten" de gelgenheid aan. En het wist al maar door zijn kansen tot het uiterste uit te buiten. D.w.z. tot het uiterste van wat, onder die en die bepaalde omstandigheden bereikbaar was. Was het nodig bijv. een negenmogendhedenverdrag te sluiten en zich derhalve binnen bepaalde grenzen te beperken, dan aarzelde Japan nooit om de pas te markeren.

Tokio heeft daarbij steeds met twee tegenspelers rekening te houden: Amerika en Europa, wier belangen elkaar in Azië wel dekken, maar die elkaar toch niet voldoende verstaan om een gemeenschappelijke lijn te trekken en eerlijk saam te werken voor de verdediging van het blanke ras. Want, en dit is een kardinaal punt: de blanken zijn door hun eigen schuld, door hun krankzinnige en volkomen onbegrijpelijke verdeeldheid, naast hun grove en onvergeeflijke fouten tegenover het gekleurde ras, in het defensief gedrongen. Het blanke ras bezit nog wel een nominale hegemonie, maar de echte, reële opperheerschappij oefent het toch niet meer uit; deze wordt zo voortdurend en onophoudelijk bedreigd, dat men niet meer van een rustig en vruchtdragend bezit kan spreken ,als het steeds met alle beschikbare middelen moet verdedigd worden.

Nu kan het zijn, dat Japan door zijn onverwachte tegenslagen in China het tempo van zijn actie opvoert en zich daarbij in zijn kansen en mogelijkheden radicaal vergist. Maar anderszijds staat toch ook vast, dat Engeland door zijn verwikkelingen in Europa zo gebonden is, dat het slechts in het geval van alleruiterste noodzaak tegen Japan tot economische maatregelen zal overgaan, om van militaire activiteit zelfs niet te spreken. Er wordt momenteel door Tokio een ongetwijfeld riskant spel gespeeld; maar het zou voor Engeland even gevaarlijk zijn hoge troefkaarten op tafel te werpen. Dat is zeker een kans voor Japan, mits dit land geen zet doet, welke ook Amerika in het geding zou betrekken. Want tenslotte zijn alleen de Verenigde Staten in staat Japan het hoofd te bieden, als het toch tot een gewapend conflict in het Verre Oosten zou moeten komen.

Nu heeft dezer dagen Amerika bij monde van Senator Puttmann een waarschuwing laten horen, en gezegd, dat de V. S. nu nog in vriendschap zijn met Japan. Maar dat wanneer Japan wil gaan tornen aan de rechten der Amerikanen, repressailles niet zullen uitblijven.

Na twee jaar oorlog tegen China, zonder definitief succes, zijn de Japanse militaire leiders bitter teleurgesteld. Zij werpen de schuld van hun tegenslagen op Engeland, dat China effectief zou steunen. Begaan zij echter meer dan een vergissing, als zij nu het ogenblik gekomen achten de openlijke strijd met Engeland aan te binden? Remt de politieke regering te Tokio de militaire voortvarendheid? Interessante vragen, waarop waarschijnlijk spoedig een antwoord zal komen.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

DE KEIZERIN VAN ANNAM BIJ Z. H. DE PAUS.

Op 21 Juli is in het Vaticaan in audiëntie ontvangen de Keizerin van Annam een devote katholiek.

De audiëntie heeft op hare keizerlijke hoogheid een diepe indruk gemaakt. Toen zij door de Pauselijke gangen ging, werd zij toegejuichd door een groep jonge Annamietische Studenten van het College der Propaganda te Rome.

Bij de audiëntie droeg keizerin Nam-Phuong de Annamietische klederdracht, welke goudkleurig is en geborduurd met voorstellingen van de keizerlijke draak.

Zij was vergezeld van twee hofdames en een secretaris en de Franse gezant bij de H. Stoel met echtgenote.

Paus Pius XII bood aan de keizerin een met goud geschakelde rozenkrans van lapis lazuli, ingesloten in een mooie doos.

De keizerin gaf aan de Paus een kruisbeeld en het portret van haar twee kinderen. Het kruisbeeld is versierd met ivoor, goud en edelstenen.

Na de Pauselijke audiëntie bracht de keizerin een bezoek aan de Pauselijke Staatssecretaris Kardinaal Maglione en ging daarna naar het Sint Pieter om te bidden.

In de namiddag bracht Kardinaal Maglione een contra-visite in het klooster der Zusters Augustinessen, waar H. M. logeerde.

DE ZEGEN „URBI ET ORBI" PER RADIO.

Geldigheid van de daaraan verbonden volle aflaat.

Op verlangen van den Paus heeft de Apostolische poenitentiarius een decreet uitgevaardigd, waarin wordt bepaald, dat de volle aflaat, verbonden aan de zegen Urbi et Orbi geldig is, wanneer zij wordt overgebracht door middel van radio-uitzendingen.

IN EN OM HET VATICAAN.

Het is reeds thans te voorzien, dat Z.H. Paus Pius XII de inboorlingenhiërarchie in de Missies op dezelfde wijze zal aanmoedigen als Zijn voorganger dat deed. De bijzondere voorliefde van Pius XI op dit gebied, die Hem zelfs de bijnaam „Paus van de Missies" bezorgde, is voldoende bekend. Men weet, dat Hij er vooral naar streefde, om, vooral waar de Kerk eenmaal voldoende gevestigd was, de leiding der gelovigen toe te vertrouwen aan locale elementen niet alleen, maar zelfs de kunst en alle andere bijkomstige uitingen te baseren op de inheemse vormen, inplaats van exotische, voor dat speciale volk vaak onbegrijpelijke elders gangbare vormen in te voeren.

Om dit aan te moedigen stichtte Pius XI vele en belangrijke seminaries in de missies zélf, ter vorming van de locale clerus en het was een grote voldoening voor Hem, toen Hij in 1926 op éénmaal niet minder dan zes bisschoppen kon wijden, aan wie resp. de leiding van zes verschillende Chinese Apostolische Vicariaten in hun vaderland zou worden opgedragen. Hij verlangde dan ook, hen persoonlijk te wijden en zo kwamen allen naar Rome, onder leiding van den Apostolischen Delegaat voor China, Mons. Constatini (den huidigen secretaris van de Propaganda Fide) voor de plechtige wijding in de Vaticaanse Basiliek. Sindsdien hangt in de Apostolische Delegatie van China 'n geweldig schilderij, waarop tegen de achtergrond van de bouwwerken van Michelangelo en Bernini, de 6 Chinese priesters geknield liggen aan de voeten van den Stedehouder Christi, op het moment, waarop deze hen verheft tot de volheid van het priesterschap. Het jaar daarop was het de beurt van den eersten Japansen bisschop, die eveneens door den Paus persoonlijk gewijd werd.

En nog een derde maal vond dezelfde plechtigheid plaats — gedurende het jubeljaar van de Verlossing — toen vijf bisschoppen, resp. van Indië, China, Indo-China en Annam te Rome tot bisschop werden gewijd.

Negers tot Bisschop gewijd.

Pius XII, die in vele opzichten in de voetsporen van zijn voorganger treedt, heeft thans twee onvervalste negers, één Madagask en één Bantoe, tot bisschop benoemd. De eerste is uit het Missiegebied van Madagascar, de tweede uit dat van de Uganda. Tot nu toe bestond in Afrika slechts één inboorling-bisschop: Mons. Kidané Mariam, Ordinarius voor de katholieken van de Ethiopische Ritus in Italiaans Oost-Afrika. Maar Ethiopië bezit een zeer oude Christelijke overlevering, die of direct of via Egypte reeds sinds vele eeuwen geleden daar doordrong. De thans benoemde bisschoppen echter stammen van geheel andere rassen, die tot voor weinige tientallen jaren nog wild en heidens waren. Des te opmerkelijker is dus het feit, dat de katholieke Kerk in die streken en bij die volkeren elementen heeft gevonden van voldoende rijpheid, om de locale leiding daaraan te kunnen toevertrouwen.

Dit heeft echter verder geen verwondering te baren, wanneer men bedenkt, dat de gebieden, waarin de nieuw-benoemde bisschoppen hun ambt zullen uitoefenen, reeds wijd en zijd gekatholiseerd is. Ja, het is zelfs moeilijk, in de Missies gebieden te vinden met zovele katholieken, zowel numeriek als procentgewijze. Eén der beide nieuwe Vicariaten, dat van Miarinarina op het eiland van Madagascar, telt 40 duizend katholieken op een bevolking van 120.000 zielen, terwijl het andere, dat van Masaka in Uganda, zelfs op 180.000 inwoners meer dan 100.000 katholieken telt, met 6.000 catechumenen, tegenover 12.000 Mohammedanen, 16.000 protestanten en weinig meer dan 40.000 heidenen: een katholieke meerderheid dus, die zowel relatief als absoluut imponerend genoemd mag worden.

N. K.

Nader lezen wij hierover in de „Tijd".

Paus Pius XI z.g. en niet minder zijn Nederlandse Prefect van de Propaganda, wijlen Z. E. Kardinaal van Rossum, zullen later in de kerkgeschiedenis voornamelijk worden genoemd als „de" grote pioniers van dat Apostolisch Werk bij uitnemendheid: het Werk van de Inlandse Clerus. Wie ooit, ergens in Afrika of ook in Afrika of ook in Amerika, op een mooie Sacramentsdag een processie heeft zien voorbijtrekken, waarbij het Allerheiligste werd gedragen in de zwarte handen van een Neger-priester, die heeft ook door eigen aanschouwingen beseft, wat in deze dagen van nationalistische propaganda, ook onder de inboorlingen van Afrika, een toegewijde inlandse clerus voor de

Kerk in Afrika betekent.

Uitvoerige berichten uit Rome bevestigen dat Z.H. Paus Pius XII op 31 Mei twee Afrikaanse negerpriesters heeft geroepen tot de volheid van het priesterschap: de bisschoppelijke waardigheid. In Madagascar werd benoemd Mgr. Ramanosandratana tot Apostolisch Vicaris van het vicariaat Miarinarina aldaar. Tegelijkertijd wordt Mgr. Jozef Kiwanuka, van de Witte Paters, benoemd tot Apostolisch Vicaris in Midden-Oeganda,namelijk van het zuidelijk gedeelte van het huidige Oeganda-vicariaat, Masaka.

Deze nieuwe neger-bisschop ,de éérste in Afrika, werd in 1899 in Oeganda geboren en is dus juist veertig. Van nature intelligent, als zovele Oegandanegers, bleek hij ook een schitterend student. En na zijn humaniora te hebben gedaan, werd hij met nog een anderen Bagada-priester naar Rome gezonden. Daar promoveerde hij, in 1932, aan het Angelicum tot Dr. in het Kerkelijk Recht „magna cum laude". Hij was intussen in 1929 in zijn geboorteland, Oeganda, priester gewijd.

Na zijn promotie heeft hij een lang gekoesterde wens in vervulling zien gaan, toen hij ,als negerpriester, opgenomen werd in het noviciaat der Paters te Maison Carrée, bij Algiers. Zijn proefjaar deed hij in Oeganda en legde daar op 7 October 1934 de eed van trouw af aan de Sociëteit der Witte Paters, de prachtige stichting voor de Afrikaanse Missiën van kardinaal Lavigerie, welke ook huizen in Nederland heeft.

DE TOEKOMST VAN HET KATHOLICISME IN CHINA.

Belangrijke verklaring van den Apst. Delegaat Mgr. Zanin.

Bij een bezoek, dat de Apostolische Delegaat in China, Mgr. Zanin, onlangs na zijn reis naar Peking aan Zika-Wei, het grote missiecentrum van China heeft gebracht, heeft hij enkele belangwekkende verklaringen afgelegd over de toekomst van het Katholicisme in China.

Mgr. Zanin heeft tevens een bezoek gebracht aan de katholieke „Aurora-Universiteit" van Sjanghai, waarbij hij in een toespraak tot de studenten o.m. verklaarde, dat hij de toekomst van het Katholicisme in China met groot optimisme beziet.

Voor de oorlog was het aantal Katechumenen in geheel China 400.000; nu bedraagt het aantal Catechumenen anderhalf millioen; dit cijfer berust niet op gissingen, doch op officiële gegevens van de Apostolische Delegatie in China.

De katechumenen worden niet alleen gevonden onder de lagere klassen der bevolking, onder diegenen, die het meest van de oorlog te lijden hebben. Integendeel, de meeste doopleerlingen zijn handelaars, beambten, professoren, kortom intellectuelen.

Steeds talrijker worden de bekeringen aan de Kath. Universiteit van Peking, aan de Hogere Industriescholen van Tientsin, aan de Aurora-Universiteit van Sjanghai, en andere katholieke onderwijsinstellingen.

Het prestige van de Katholieke Kerk is veel groter geworden, hoewel de Apostolische Delegaat moet erkennen, dat het Communisme in China zeer goed georganiseerd is en vooral in de centra grote campagnes op touw heeft gezet om profijt te trekken uit de ellende van de burgeroorlog.

ROOMSE DENKBEELDEN.

Een merkwaardig doch sympathiek geluid laat „de Standaard" horen:

Daar zijn in onze tijd mensen, die overal de invloed van „Roomse" denkbeelden menen te bespeuren.

Zo kon men enkele maanden geleden herhaaldelijk in de liberale pers lezen, dat de kinderbijslagverzekering een specifiek Rooms desideratum was. Alsof ook de Protestants-Christelijke sociale beweging er niet reeds meer dan een kwart eeuw het pleit voor voerde.

Een medewerker van „Het Handelsblad" heeft thans een nog verrassender ontdekking gedaan. De werkloosheidsverzekering, de verzekering tegen „normale" werkloosheid, wordt door hem ook al een specifiek-Roomse wens geacht! Wij treden nu niet in een beoordeling van het voor-ontwerp-Romme. Maar geen mens, die iets weet van de geschiedenis van de ontwikkeling der werkloosheidsverzekering in de verschillende landen, zal het toch in zijn hoofd kunnen krijgen, om te beweren: dat zelfs verplichte werkloosheidsverzekering specifiek Rooms is. De onkunde leidt hier tot het debiteren van een dwaasheid.

Men zij wat voorzichtig met het plakken van het etiquet „Rooms". Er is een tijd geweest — men denke aan de dagen van Minister Talma — waarin sommigen van bijna alle sociale voorstellen verzekerden, dat zij „socialistisch" waren. De sociaal-democraten vonden dat prachtig en maakten met dergelijke uitspraken niet weinig reclame.

Nu mand mene thans, dat men de Rooms-Katholieken schaadt, wanneer men zelfs maatregelen, waarvoor vele jaren door tal van groepen is gepleit, catalogiseert onder de rubriek: Roomse desiderata.

NEDERLAND.

DE SCHRIJFWIJZE VAN DE NEDERLANDSE TAAL.

De Staatsbladen, bevattende de Koninklijke Besluiten, betreffende de schrijfwijze van de Ned. taal bij het eind-examen der gymnasia, het examen vermeld in artikel 12 der Hoger Onderwijswet, de eind-examens van de openbare en aangewezen bijzondere hogere burgerscholen en de examens ter verkrijging van de akte van bekwaamheid als onderwijzer en als hoofdonderwijzer, zijn uitgegeven. De telegrammen hebben deze in hoofdzaak reeds medegedeeld. We laten ze hier in extenso volgen:

Met ingang van 1 September 1939 gelden dus de volgende regels:

Bij het schriftelijk werk volgt de adspirant de schrijfwijze volgens De Vries en Te Winkel, evenwel met inachtneming van het onderstaande:

1. De e wordt in open lettergrepen niet verdubbeld.

De ee blijft echter aan het einde van een woord, alsmede in afleidingen en samenstellingen van woorden op ee. Als samenstellingen van woorden op ee worden ook beschouwd samenstellingen, waarvan het eerste lid, op een ee-klank uitgaande, niet of niet meer als afzonderlijk woord voorkomt:

2. De o wordt in open lettergrepen niet verdubbeld.

De oo blijft echter voor ch in de woorden: goochelen, goochem, loochenen ,alsmede in hun afleidingen en samenstellingen.

3. Sch wordt alleen daar geschreven, waar de ch gesproken wordt. De ch blijft echter in het voorvoegsel isch.

4. De verbuigingsuitgangen e en „en" van het lidwoord een, van geen en van de bijvoeglijk gebruikte bezittelijke voornaamwoorden mijn, uw. zijn, haar, mogen worden weggelaten, behalve in staande uitdrukkingen als hare hoogheid, te zijnen huize, en in bijzondere taal en bijzondere stijl.

5. De schrijfwijze der namen van publiekrechtelijke lichamen blijft onveranderd, zolang niet langs wettelijke weg tot verandering is besloten.

De regels 1 tot 3 worden derhalve op deze namen niet toegepast;

b. op aardrijkskundige namen, die geen aanduiding zijn van een publiekrechtelijk lichaam, mogen de regels 1 tot 3 worden toegepast; dit geldt ook — evenwel met overeenkomstige toepassing van het onder c bepaalde — voor de bijvoeglijke naamwoorden, al of niet van een aardrijkskundige naam afgeleid, die als afzonderlijk woord deel uitmaken van zodanige aardrijkskundige namen;

c. in woorden, die van aardrijkskundige namen zijn afgeleid, en geen deel uitmaken van een aardrijkskundige naam, volgt het achtervoegsel de regels 1 tot 3. Het grondwoord of het gedeelte daarvan, dat in de afleiding voorkomt, behoudt de vorm, die het volgens het onder a en b bepaalde heeft, evenwel met dien verstande, dat de regels 1 tot 3 worden toegepast op de klinker van de lettergreep, die onmiddellijk aan het achtervoegsel voorafgaat.

In afleidingen van aardrijkskundige namen, die volgens het onder a en b bepaalde sch aan het einde behouden, blijft (s) sch bewaard;

d. namen van landen, zeeën, rivieren, steden enz., in het buitenland, waarvoor men in Nederland een eigen benaming heeft, alsmede hun afleidingen volgen de regls 1 tot 3".

We zijn wel benieuwd hoe onze inspectie van onderwijs op deze Koninklijke Besluiten zal reageren.

CURACAO.

LANDBOUWTOESTANDEN OP CURAÇAO IN HET JAAR 1857.

Een zekere mijnheer C. F. Appun maakte in het midden der vorige eeuw een reis door Venezuela, maar kwam op zijn reis van La Guaira ook een tijdje Curaçao bekijken. De man heeft zijn reis-indrukken in boekvorm uitgegeven, en ofschoon het boek niet zo geweldig gewichtig, is vond het toch nog een Hollandse bewerker in den heer J. B. Rietstap.

Onze reiziger deed in Juli van het jaar 1857 Curaçao aan. We willen hier indrukken betreffende de landbouw op Curaçao weergeven, daar hij een beetje uitvoeriger blijft staan bij de landbouwpogingen in die tijd op initiatief van Gouverneur Baron Raders begonnen.

Na een uiteenzetting over de droogte, die de mensen van Curaçao soms noodzaakt om uit Coro het water te gaan halen, zegt hij, dat het hem toch opgevallen is, hoe de villa's omringd zijn van fikse dadelpalmen. „Donkerkleurige limoenbomen vervullen de lucht met de aromatische geuren harer bloesems."

Buiten de stad ziet hij de weg bezet met oranje en andere bomen en hier en daar zag men velden die met aloë beplant waren, wier sap in grote hoeveelheid naar Europa wordt uitgevoerd. Dus ook op Curaçao zijn aloëvelden mogelijk. Hij is opgetogen over de tuin bij Plantersrust, waar de aanplantingen waren, opgezet door Baron Raders. (Overal zag hij ook de schapen en de geiten, waar men fokkerijen voor had opgezet). Ook de dividivi, dat gewichtige uitvoer-artikel van Curaçao. Verder de bomen voor de Curaçaose likeur.

Op de plantage La Glorieta ziet hij lanen van mango's, kleine bosjes dadelpalmen. Terwijl de plantage zelf hoofdzakelijk een kantoenplantage was, maar er lag nog een kleine koffieplantage naast. Ook werden er uitmuntende, zo Amerikaanse als Europese, groenten en vruchten gekweekt, onder welke laatste vooral de prachtige meloenen de aandacht trokken.

Ik zag ook een aanplanting van Opuntia's op welke het conchenille — insect, waarvan men de bekende rode verfstof maakt, — gekweekt werd.

Verder bezichtigde ik een indigoplantage, doch ik vernam dat deze cultuur zou moeten ophouden, daar zij de grond te veel uitputte en er weinig beschikbare grond voor te vinden was. Bovendien wordt er op het eiland nog wat tabak, koffie, cacao en suikerriet geteeld.

Men had dus in 1857 de pogingen nog niet opgegeven, ofschoon niet alles zo goed liep als men gehoopt zou hebben.

Gewoonlijk zijn de lelijksten het hovaardigst op hun schoonheid, de domsten op hun kennis en de onvolmaaksten op hun godsvrucht.

Zoek geen vriend, die altijd met u meeknikt, ge hebt dien niet nodig; uw schaduw doet dat al en veel beter dan wie ook.

NIEUWS UIT VENEZUELA.

De bekende schrijver Emil Ludwig, alias Cohn, is een bezoek aan Caracas komen brengen, om gegevens te verzamelen voor een nieuwe biographie over Simon Bolivar. De biographiën van Ludwig zoals die van Goethe, Napoleon, Willem II zijn overbekend, zodat men ook wel de aard van zijn werk zal kennen en men begrijpt, dat wij met grote nieuwsgierigheid afwachten, hoe dit leven zal uitvallen. Er is genoeg stof om het wat „pittig" te maken.

Een zekere Dr. George Gaylord Simpson conservator van een praehistorisch museum keerde na een expeditie in Noord Venezuela naar New York terug. De expeditie werd begonnen in September 1938 en had ten doel de verspreiding van het praehistorisch dierenleven in Noord Venezuela na te gaan. Men is zeer tevreden over de resultaten, vooral de streek bij Barquisimeto bleek een terrein rijk aan fossielen. „Misschien is dat wel het meest rijke terrein wat fossielen betreft, van de gehele wereld", meende Dr. Simpson.

De Franse Congregatie van Sint Jozef van Tarbes herdacht het feit, dat haar leden een vijftig jaar geleden, door de regering van Venezuela werden uitgenodigd, om zich met de zorg van de ziekenhuizen te belasten. In tegenwoordigheid van de Aartsbisschop van Caracas, de Apostolische Nuntius, de president der Republiek, alsook van verscheidene Ministers hadden de herdenkingsfeesten plaats.

Door het parlement van Venezuela is als coadjutor van de Aartsbisschop van Caracas aan de H. Stoel voorgesteld Mgr. Guillermo Castillo, nu bisschop van Coro. De republiek van Venezuela kent namelijk nog een overblijfsel van het oude patroonaatsrecht.

De redacteur van het dagblad „El Debate" van Maracaibo is aan de gevolgen van de verwondingen, hem door een onbekend persoon toegebracht, overleden. Het blad richtte zich scherp tegen extreme uitingen van het Marxisme, zodat men vermoedt, dat iemand uit die milieux de aanslag pleegde.

Het leven voor een Curaçaose journalist is gelukkig minder gevaarlijk.

KON. MARINE.

Begin November vertrekt naar Curaçao het artillerie-instructieschip H. Ms. „van Kinsbergen" en zal half Maart weer in Nederland terug zijn.

Hr. Ms. Johan Maurits van Nassau zal half December naar Nederland vertrekken en half Januari weer naar Curaçao terug keren.

De O. 14 zal voorlopig op Curaçao blijven.

Hr. Ms. van Kinsbergen is een der nieuwste schepen onzer Marine en werd in 1937 te Rotterdam op stapel gezet bij de Rotterdamse Droogdok My en te water gelaten in 1939, en in dienst gesteld.

De grootste lengte is 103 M.
De grootste breedte is 11.6 M.
De diepgang is 3.6 M. Het geschut bestaat uit 4 kanonnen van 12 c.M., 2 mitrailleurs van 40 m.m., 4 mitrailleurs van 12.7 m.m.
De bemanning telt 183 koppen.
De waterverplaatsing bedraagt ± 1750 ton. Het schip wordt voortgedreven door Turbines, die 16000 P.K. leveren en kan een snelheid van 25 mijl ontwikkelen.

KORTE GOLJES IN OOST EN WEST.

Op de inhoud van deze rubriek is in de Beurs zeer terecht kritiek uitgeoefend naar aanleiding van het onzinnig bericht.

De gewezen directeur van de C.P.I.M. op Curaçao is voornemens op dat eiland een bierbrouwerij te vestigen, waarvan zijn zoon directeur zal worden.

In dezelfde kolom vinden we echter ook het volgende korte Golfje:

> Bij de vrouwelijke congregaties in de West zijn 73 zusters werkzaam, t.w. 52 Franciscanessen Rosendaal, 12 Domicanessen Voorschoten, 6 zusters van Breda en 3 zusers Schijndel. Van dit aantal zijn er op het eiland Curaçao alleen 21 werkzaam.

Waar deze cijfers vandaan gegoocheld zijn? We vermoeden dat de samensteller een artikeltje gelezen heeft in de Amigoe over het aantal roepingen in West Indië bij de religieuzen der verschillende vrouwelijke Congregaties.

De bovenstaande cijfers slaan dus alleen op de Inlandse zusters.

Na dit alles durven we voor de betrouwbaarheid der berichtgeving van Oost en West niet meer instaan.

Daarom geven we ook onder groot voorbehoud wat we nog altijd in dezelfde kolom lezen:

> Van de op 1 December 1939 opgerichte **vereniging ter behartiging van de staatkundige, economische en culturele belangen van Curaçao** te Willemstad zijn op 18 April de statuten goedgekeurd.

Wanneer echter genoemde vereniging ons een exemplaar zou toesturen van genoemde statuten, dan zouden we van alle twijfel zijn verlost. Bovendien stellen we er veel belang in.

PASTOOR MURK IN HET ZILVER.

Donderdag 10 Augustinus viert de Zeer Eerw. Pater Gabriel Murk, pastoor op West Punt zijn zilveren Priesterfeest.

Pastoor Murk, uit Utrecht van geboorte, werd na zijn professie en studies bij de Dominicanen in de eerste dagen na het uitbreken van de wereldoorlog priester gewijd. In deze oorlogsjaren ook kwam hij naar Curaçao, waar hij werkzaam was, eerst als kapelaan in de stad en later vele jaren als pasoor te Savoneta op Aruba. Na zijn eerste verlof was hij kort pastoor op St. Eustatius en daarna acht jaren op Jan Wé. Na zijn tweede verlof, was hij kort op San Mateo werkzaam en sindsdien op West Punt.

Onze gelukwensen aan deze jubilaris en moge hij in de toekomst nog rijkelijk van zijn priesterlijke gaven kunnen uitdelen tot welzijn van het Curaçaose volk.

Donderdagmorgen zal op West Punt de jubilaris een plechtige H. Mis opdragen met pontificale assistentie.

KOPEREN FEEST PAROCHIE JAN DORET.

Het 12½ jarig feest van de parochie Jan Doret zal Zondag a.s. 13 Aug. worden herdacht.

's Morgens wordt het parochieel gevierd en des middags zal er te 5 uur een Pontificaal Lof gecelebreerd worden door Z. H. Excell Mgr. P. I. Verriet met assistentie van enige oudpastoors.

BLUE STAR.

In dank ontvingen we een uitnodiging voor een bezoek aan de „California Star" bij gelegenheid van de opening van de dienst op West Indië. Zoals zoveel werd ook de uitnodiging de dupe van de feestvierende post.

DE VERKIEZING VOOR RAAD VAN POLITIE OP ARUBA.

Dinsdag hadden de verkiezingen voor de Raad van Politie plaats in verband met het periodieke aftreden van de landraad Dr. A. F. Dussenbroek.

De uitslag van de stemming werd een groot succes voor de aftredende landraad, daar deze met algemene stemmen herkozen werd. In totaal werden 34 stemmen uitgebracht en deze waren allen voor de Dr. A. F. Dussenbroek.

Het is echter wel teleurstellend dat slechts 34 van de 1000 personen, die op de kiezerslijst vermeld staan, hun stemplicht vervulden, doch het volkomen onpractische systeem dat de kiezer eerst het stembriefje aan het gezagshebberskantoor moet afhalen en het dan later terugbezorgen moet, zal wel de hoofdoorzaak van deze apathie zijn.

Aruba Post.

KRUISVAARDERS VAN ST. JAN.

Met het M.S. Colombia kwamen Maandag op Curaçao de Eerw. Broeders Juffermans en Spierings voor het werkkamp „Don Bosco" op Brakkeput arriba.

De Eerw. Broeder Juffermans is belast met de leiding van het tehuis, daar Broeder Essen, tot nu toe overste, benoemd is tot Directeur Generaal van de Congregatie.

De Eerw. Broeder Essen zal volgende maand naar Nederland vertrekken.

DE KABINETSFORMATIE.

In Nederland wordt wel verwacht, dat Jhr. de Geer als kabinetsformateur zal slagen en komen zal met een kabinet bestaande uit Christ. Hist., R.K., Vrijz. Dem., en Socialisten.

Voor deze laatste worren genoemd: Ir. Albarda en Dr. van den Tempel.

De Anti-revolutionairen zijn niet bereid mede te werken, in plaats van Minister van Dijk wordt verwacht Overste Dijkshoorn, chef van de Generale Staf.

Ook Minister Patijn is weinig genegen mede te werken, waarvoor de Nederlandse gezant te Bern zal komen.

STATEN VAN CURAÇAO,

Zitting op Donderdag, den 10den Augustus 1939, des avonds te 8 uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1e. Ingekomen stukken.

2e. Advies nopens het ontwerp van wet tot goedkeuring van de toepasselijk-verklaring op Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao van het op 29 Mei 1933 te Rome gesloten verdrag tot het vaststellen van eenige eenvormige bepalingen inzake conservatoir beslag op luchtvaartuigen (Nederlandsch Staatsblad No. 12).

3e. Advies nopens het ontwerp van wet tot wijziging van de Marine Scheepsongevallenwet.

DE GRIFFIER,

G. J. Ferguson

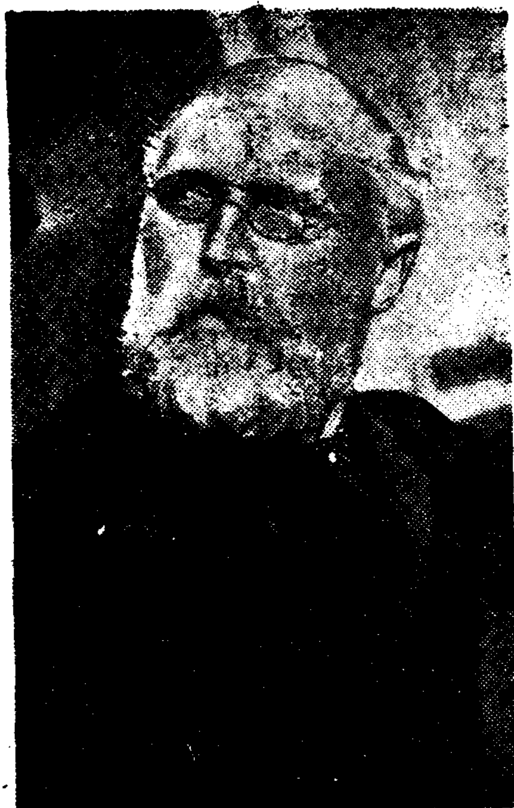
WERELD IN VOGELVLUCHT.

NEDERLAND.

Overgenomen uit „Beurs & Nieuwsb."

De nieuwe kabinets-formateur Jhr. mr. de Geer hield Zaterdag voortdurend besprekingen. Hij confereerde met Mr. Terpstra, Dr. van den Tempel en met minister van Dijk (defensie). Zaterdag overheerste de mening dat een nieuw ministerie spoedig zal worden gevormd. Het „Vaderland" is echter van mening, dat de definitieve vaststelling van het kabinet nog wel enkele dagen zal duren. Dit blad meldt verder, dat men in Katholieke kringen weinig opgetogen is over de uitlatingen van Jhr. de Geer in een interview dat hij gaf, na ontvangst van de opdracht tot vorming van een nieuw ministerie. Ook in liberale kringen is men weinig enthousiast over de pogingen van De Geer. Nochtans schijnt men hier bereid deel te nemen aan een nieuwe regering.

Zondag ontving Jhr. de Geer de chef van de afdeling diplomatieke zaken van het ministerie van buitenlandse zaken, Mr. Kleffens, die onlangs te Bern tot gezant werd benoemd. Eveneens had hij een bespreking met oud-minister Welter en den commandant van het veldleger, lt.-gen. van Voorst.

Werner Krauss als de dokter Virchow in de nieuwe Duitse film „Robert Koch, de bestrijder van den dood".

De foto toont enkele Russische parachute-militairen, die afgericht zijn om in geval van oorlog achter de vijandelijke linie per parachute te landen en zo de vijand in de rug aan te vallen.

UIT HET LEVEN VAN EEN LUCHTVAARTPIONIER.

Lilienthal's medewerker vertelt.

Een huis, gelijk duizend andere in Berlijn-Wilhelmsdorfs, Hildegardstrasse nr. 31. In de hal treffen wij een buitengewoon rustig man aan, een goeden zestiger, wiens ogen beginnen te glinsteren, wanneer men over Otto Lilienthal spreekt. Deze heer is Paul Bleylich, de enig overlevende en dappere kameraad, die met Lilienthal samen de vliegproeven heeft genomen. Uit de verhalen van den ouden man en de zeldzame opnamen uit die pioniersjaren krijgt men een heldere indruk van de persoon van Otto Lilienthal, die als alle grote uitvinders zijn tijd een halve eeuw vooruit was.

Als zoons van een koopman in textielgoederen zijn Otto en Gustav Lilienthal in Anklam groot geworden. Reeds op hun vijftiende jaar hebben de beide jongens de vogels in hun vlucht bestudeerd en daarvan profijt getrokken. Vooral de ooievaars, die zich in grote getale ophielden in de nabijgelegen moerassen, zetten hen aan tot het nemen van proeven. Otto en Gustav namen bijvoorbeeld waar, dat de vogels altijd tegen de wind in opstegen; die wind moest dus de aandrijvende kracht leveren, die een opstijging mogelijk maakte.

„Ware virtuozen in het goedkoop leven".

In het jaar 1862 construeerden de broeders het eerste vliegapparaat der wereld en dat had de gedaante van eenvoudige houten vleugels, die elk twee meter lang waren, en met riemen aan de armen bevestigd waren. Heimelijk werden daarmede voor de poorten der stad de eerste vliegproeven genomen. Overdag echter rustte het eerste vliegtuig in een korenveld. Later gingen Otto en Gustav naar Berlijn, waar de eerste mechanica studeerde. Beiden hadden daar slechts een klein zolderkamertje bij een koetsier thuis en werden, gelijk Lilienthal eenmaal zelf heeft gezegd, „Ware virtuozen in het goedkoop leven". Otto bracht het tenslotte zover, dat hij een eigen, kleine fabriek bezat, terwijl Gustav voor enige tijd naar Australië ging.

Reeds in 18/4 hadden de gebroeders vliegproeven met gewelfde vleugels genomen en onmiddellijk de grote voordelen hiervan ingezien. In het jaar 1889 liet Otto Lilienthal zijn opzienbarend boek „Vogelvlucht als grondslag voor de aviatiek" verschijnen. Maar de practische proeven hie gelijke tred met de theorie.

De vliegberg van Hermsdorf.

Otto Lilienthal had, aldus vertelt ons Paul Bleylich ,in deze jaren allerlei vliegtoestellen geconstrueerd. Hij gebruikte daartoe latten van palissanderhout, waaraan hij veren van ganzevleugels vastmaakte en hij onderzocht, hoe de toekomstige vlieger gebruik zou kunnen maken van opstijgende luchtstromen. Het ene model had de vorm van een duif, het andere van een ooievaar. De stoommachine was natuurlijk te zwaar voor het lichte vliegtuigje. Toen de motor aangezet werd en het vliegtuig opstijgen zou, braken de vleugels. Maar behalve dat, heeft Lilienthal zich nog bezig gehouden met ander uitvindingen. Eindelijk mocht het hem gelukken met vleermuisvormige vleugels de eerste „vliegtocht" te maken, die bestond uit een lange sprong van een plank over het grasveld achter zijn huis. Daarna liet hij voor zich in de omgeving van Hermsdorf een vijftien meter hoge heuvel opwerpen, waarvan hij steeds weer startte. In het geheel had hij meer dan tweeduizend vliegsprongen gemaakt en daarbij legde hij soms een afstand af van 350 meter.

Wij willen een paar minuten uitrusten

De negende Augustus van het jaar 1896, het was een Zondag, vertelt onze grijze gastheer verder, wilde Lilienthal zijn nieuwe eendekker in de bergen tussen Rathenow en Neustadt proberen, Doordat het goed weer was en er slechts een matige wind stond, verliepen de eerste proeven geheel naar wens — nu moeten wij toch eens opnemen, hoelang zo'n vlucht duurt, Bleylich, zeide daarop Lilienthal en startte opnieuw. Ditmaal echter bleef de eendekker, nadat hij een goede honderd meter had afgelegd in de lucht staan en begon te slingeren. Tegelijkertijd zag ik hoe de piloot door heftige bewegingen met de pedalen, tevergeefs trachtte het toestel weer recht in de lucht te krijgen. Maar hij was de macht over het vliegapparaat kwijt en een seconde later viel het toestel als een blok omlaag van een hoogte van vijftien meter. Dodelijk geschrokken, rende ik naar de plek des onheils en haalde Lilienthal, die absoluut ongedeerd scheen, uit de rampzalige over-blijfselen te voorschijn en wreef zijn slapen met wat selterwater in. Al spoedig kreeg hij het bewustzijn terug. Eerst kon de vlieger niet begrijpen, dat hij afgegleden en neergestort was. — O, het is niets, Bleylich, meende hij, de eeuwige optimist, — even een paar minuten goed uitrusten ...... dan gaan wij verder.

Maar de volgende morgen moest de patiënt naar de kliniek worden overgebracht. Daar stelde de dokter de diagnose: schedelbasisfractuur en beschadiging van de wervelkolom. Enige uren later stierf Otto Lilienthal, die zich tot het laatst met de vliegerij heeft beziggehouden. Tegen zijn broeder Gustav heeft hij ternauwernood verstaanbaar nog gezegd: — „Offers moeten gebracht worden."

Paul Bleylich is nog in het bezit van een foto, waarop men de overblijfselen van het toestel kan zien liggen op de binnenplaats van de fabriek. Met dat toestel heeft de grote luchtvaartpionier zijn doodsvlucht ondernomen.

De vroegere medewerker van Lilienthal heeft de nagedachtenis van zijn groten kameraad ter ere, voor het Duitse Luchtvaartmuseum een model gemaakt van de beroemde eendekker. Bij Gollenberg echter, waar de vlieger dodelijk verongelukte, heeft men een indrukwekkend gedenkteken opgericht bestaande uit een groot voetstuk, dat door een gouden adelaar gekroond wordt. Aan de voorzijde van het monument is een gedenksteen aangebracht ter herinnering aan den moedigen pionier der lucht Otto Lilienthal.

KOSTBARE LUCHTSPIEGELINGEN.

Er zijn vele vormen van luchtspiegelingen. Sommige zijn van blijvende aard en kunnen van een bepaalde plaats uit dagelijks worden waargenomen. Een dergelijke luchtspiegeling is er in het Zuiden van Arizona, waar een weg door een dal voert, waar vroeger een binnenmeer laf. Automobilisten, die het dal inrijden, zien in de verte een brede, blinkende waterstrook, die ontwijkt, wanneer ze dichterbij komen. Wanneer ze aan de andere kant het dal weer uitrijden, zien zij het water weer achter zich.

De Amerikaanse Poolvorser Peary had bij zijn terugkeer van een expeditie in 1906 verteld, dat hij tweemaal witte bergtoppen van een ver onbekend land boven de horizon had zien oprijzen. Hij noemde dat land Crockerland, en het natuur-historische museum van Amerika zond een expeditie uit, om de ontdekking nader te onderzoeken. Het expeditie-schip leed onderweg schipbreuk, maar de leider Mac Millan begaf zich over het ijs te voet naar de plaats, waar het Crockerland moest liggen. Daar was echter geen land te vinden en MacMillan die begon te vermoeden, dat Peary door een luchtspiegeling bedrogen was, ging toen ook naar de plaats van waaruit Peary Crockerland had gezien. En inderdaad zag hij op een heldere dag door zijn kijker duidelijk alle bijzonderheden, zoals Peary die beschreven had. Het was zonder twijfel een luchtspiegeling, maar een, die de Amerikanen veel geld gekost had.

VERRAADT DE SCHRIJFMACHINE HET KARAKTER?

Parijse psychologen beweren, dat men het karakter van een stenotypiste uit haar werk kan afleiden. Wanneer men — zo zeggen zij — aan een getypt vel ziet, dat alle toetsen met gelijke kracht worden aangeslagen, dan is de typiste goed voor alle soorten werk te gebruiken, doch niet als specialiste voor een bijzonder gebied. Wanneer bepaalde letters zo sterk worden aangeslagen, dat zij door het papier heengaan, dan wijst dit volgens de Parijse psychologen op een gebrek aan concentratievermogen. Zulke typisten kunnen gemakkelijk afgeleid worden.

Een normale marge verraadt een ordelievend karakter. Een smalle rand wijst op lelijke karaktertrekken en een zeere grote marge op een royale bohémien-natuur. De stenotypiste die bepaalde letters hard en zacht aanslaat, is — zo menen de geleerde heren, — zeer sensibel en bezit „persoonlijkheid". Misschien zullen de heren psychologen ook nog eens moeite nemen, zelf typen te leren. Zij zouden dan niet alleen gelegenheid hebben, de juistheid van hun theoriën aan hun eigen producten te controleren, maar misschien ook tot de ontdekking komen dat de aard van de aanslag verschillend kan zijn al naar gelang de vinger die men gebruikt, dat wat betreft de breedte van de marge mijnheer de chef soms zijn eigen ideeën en wensen heeft en zodoende zijn secretaresse soms „lelijke karaktertrekken" opdringt.

UIT HET LEVEN VAN EDISON.

Het grote „toeval".

In Amerika hebben enkele professoren en studenten onderzocht, welke invloed het toeval in het leven van grote mannen heeft gehad. Want, zo zegt men, met ijver en bekwaamheid alleen komt men ook niet zo heel ver. Er moet nu eenmaal een toeval komen, men moet de grote kans krijgen, om flink vooruit te komen.

Men heeft dan ook in het leven van bijna alle grote mannen zulke „toevallen" kunnen ontdekken. De een kocht b.v. voor zijn laatste dollar een stuk grond, waar later goud of petroleum gevonden werd. Een ander moest om een of ander toevallige omstandigheid een bepaalde plaats verlaten en naar een andere vertrekken, waar het geluk om zo te zeggen, op hem zat te wachten.

Een klassiek voorbeeld voor dergegelijke geluksgevallen is naar de mening van de studenten en professoren ...... Thomas A. Edison. Hij had reeds overal in Amerika rondgezworven, toen hij op 23-jarige leeftijd in New York kwam. Van beroep was hij toen telegrafist. Doch zonder werk. Hij moest dus maar zien, waar hij van leefde.

Toen hij door de Wallstreet wandelde, hoorde hij opeens heftig rumoer. Voor een buerslocaal stonden de mensen te razen en te schelden, omdat de electrische koerswijzer niet functioneerde. Men beschuldigde de directie, dat zij een nieuwe speculatie beoogde. Het dreigde tot ernstige ongeregeldheden te komen. Op dat ogenblik sprong Edison naar voren. Hoewel hij zo'n machine nooit gezien had, beweerde hij, dat hij ze wel kon repareren. En dat lukte hem inderdaad, na ongeveer 50 minuten werken. De volgende dag construeerde hij een betere machine, die hij de beursmannen aanbood. Hij wist niet, of hij er 2000 of 20.000 dollar voor moest vragen en liet de prijs aan de beurslieden over. Ze boden ...... 40.000.

Dit was inderdaad een gelukkig toeval en een belangrijke gebeurtenis in het leven van Edison. Maar men moet ook niet vergeten, dat Edison een enorme werker was. Hij heeft vaak 28 uren aan één stuk in zijn laboratorium gewerkt. Hij sliep in de regel niet meer dan 4 á 5 uren, en besteedde ongeveer 18 uren aan ingespannen arbeid. Of en in hoeverre men toch nog zeggen kan, dat het toeval den uitvinder groot gemaakt heeft, blijft het geheim van de Amerikaanse professoren, die blijkbaar liever aan toevalligheden en grote kansen geloven dan aan ijver, volharding en energie.

De best georganiseerde brandweer kan niet op alle plaatsen tegelijk blussen.

Wist U niet dat een bombardement met brandbommen op vele plaatsen tegelijk brand kan doen ontstaan? Laat U dan voorlichten. Volgt een cursus.

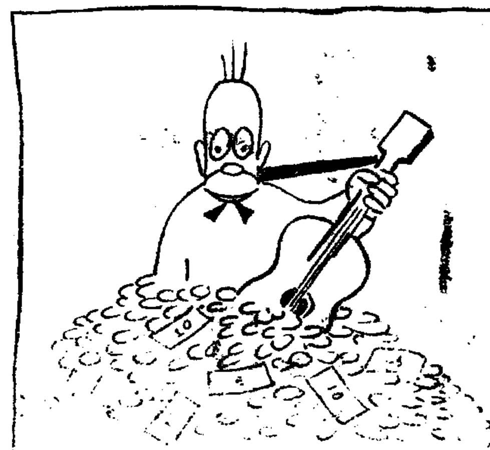
Druk bezette mensen weten steeds het eerst tijd te vinden om het nieuwe werk aan te pakken.

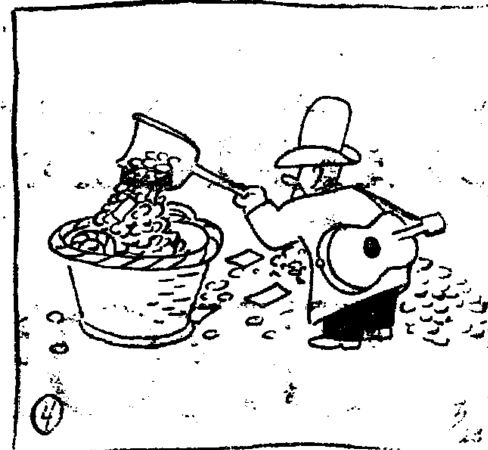
Kan men heilig schijnen zonder het te zijn, men kan ook werkelijk heilig wezen, zonder het verklaard te worden.

Een gek gooit een steen in het water, en tien wijzen kunnen de steen niet opvissen.

ADAMSON HEEFT EEN GOEDEN DAG.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen van "De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD PROGRAMMA VOOR DE WILHELMINA BEKER EN BONDS ZILVEREN BAL

Mundo Nobo

13 Aug. 1939:	Oefenwedstrijden	Punda — Otrabanda (Oehlers)	
	Knockoutwedstrijd voor de B-klassen	Jong Curaçao — Arsenal (B. L. Dijk)	(a) *
20 Aug. 1939:	Wilhelmina beker	Jong Holland 1 — Transvaal 1 (P. Tuin)	(E)
	Knockoutwedstrijd voor de B-klassen	D.C.C. — Willemstad (L. Casper)	(c) *
27 Aug. 1939:	Wilhelmina beker	Winnnaar E. — Winnaar F. (Oehlers)	(H)
	Knockoutwedstrijd voor de B-klassen	Winnaar b — Winnaar c (H. Rog)	(e) *
31 Aug. 1939:	Finale Wilh. beker	Winnaar H — Winnaar I (P. Tuin)	
		Winnaar d — Winnaar e	
31 Aug. 1939:	Finale Knockout-wedstrijden voor de B-klassen	Winnaar d — Winnaar e (H. Rog)	

Rio Canario

	Knockoutwedstrijd voor de B-klassen	Sparta — Volcania (H. Rog)	(b) *
20 Aug. 1939:	Wilhelmina beker	S.U.B.T. 1 — Asiento 1 (Oehlers)	(G)
	Wilhelmina beker	Hollandia 1 — Atletico 1 (A. Jesurun)	(F)
27 Aug. 1939:	Wilhelmina beker	Winnaar G. — Winnaar D. (G. Visser)	(I)

Scherpenheuvel

20 Aug. 1939:	Wilhelmina beker	Hercules 1 — Feyenoord 1 (G. Visser)	(D)
	Knockoutwedstrijd voor de B-klassen	Atantico — Winnaar a	(d) *

Bij gelijke stand van de knockoutwedstrijden volgt het nemen van drie penalties. Is de stand nog gelijk, dan beslist het lot.

Opstelling der elftallen voor de Punda — Otrabandawedstrijd:

PUNDA:

Gro vell (SU BT)
Davelaar (Feij) — Rosina (Scher.)
M. de Castro (SUBT) — Tho dé (Sch er.) — M. Hernandez (Feij)
Gerancisca (Feij.) — Pietersz (SUBT) — E. N ahar (Sch er.) — Oostlander (Asiento) — Bernabela (Feij.)

Reserves: Salcedo (SUBT), Bakhuis (SUBT), F. Jansen (Feij.), V. Evertsz (SUBT), Illario (SUBT).

O

Reserves: Laken (RCC), H. Royer (J. Holand), L. Willems (RCC), Meulens (RCC), Naaldijk (Trans vaal, C. Prince (RCC).

Rondijk (Volh.) — Suarez (RCC) — G. Pa rdo (J. Hol.) — Panneflek (RCC) — Hudson (RCC)
H. Leers — A. Se ntiago — L. B. Isidora
E. Atalida (Herc.) — M. Pardo (J. Hol.)
Sen ior (J. Iol.)

De met % aangegeven wedstrijden beginnen om 9 uur v.m.
De met * aangegeven wedstrijden beginnen om 2.30 uur n.m. precies.
De andere wedstrijden beginnen om 4 uur n.m. precies.
DUUR VAN ALLE WEDSTRIJDEN 2 × 40 minuten.

Opstelling der elftallen voor de landen-wedstrijden; voorzover het spelers van Uwe Vereniging betreft ,verzoeken wij U beleefd voor aanzegging zorg te willen dragen.

SCHOOLWEDSTRIJDEN TER VIERING HEUGELIJKE GEBEURTENIS IN ONS KONINKLIJK HUIS.

Algemeen Programma

MUNDO — NOBO.

d. 5 — 5.45 u. n.m. L.S. W. b. — Winnaar c.
Zaterdag 12 Augustus.
4 — 4.45 u. n.m. Kopklassen St. Thomascoll. — Schroedersch.
Woensag 9 Augustus.
4 — 4.45 u. n.m. Kopklassen St. Thomascoll. — Hendrikschool
I 5 — 5.45 u. n.m. Onderklassen Schroedersch. — Albertuscoll.

FINALES: MUNDO — NOBO.

Vrijdag ???????
3 — 3.35 u. n.m. Ambachtscholen..
3.40 — 4.15 u. n.m. Onderkl. MU.L.O Winnaar I — Winnaar II.
4.20 — 4.55 u. n.m. L.S. Winnaar a — Winnaar d
5.00 — 5.35 u. n.m. Kopklassen M.U.L.O.

ALGEMENE BEPALINGEN:

Behalve de bepalingen die reeds zijn aangegeven bij het eigen wedstrijdstrijd-program, gelden nog de volgende:

De elftallen die op een zekere datum moeten spelen, kunnen gedurende die week tot uiterlijk kwart over vier op MUNDO NOBO oefenen.

Beslissingen van de scheidsrechter gedurende de wedstrijden zijn absoluut bindend; beslissingen van organisatorische aard kunnen allen genomen worden door en door het Sub-Comité aangewezen persoon; diens beslissingen zijn bindend.

Bij de wedstrijden zal er steeds koud drinkwater aanwezig zijn.

In verband met de beperkte tijd zal het elftal dat om welke reden dan ook niet aanwezig is of opkomt met minder dan 8 spelers, de wedstrijd met 2—0 verliezen.

Heren Scheidsrechters worden verzocht tijdig de competitieleider te berichten, ingeval zij verhinderd zijn. Adres competitieleider: E. Palm, Langestraat 78,

HET BESTUUR.

Waar de liefde is, daar is God.

Waar de liefde zit ten trone,
Straalt de zon met warmer gloed,
Geuren al de bloemjes fijner,
Trilt de vreugde dubbel zoet.
Liefde tovert zo bekoorlijk
Waar een enkel lachje groeit.
Maakt dat naast die éne bloemje
D'hele tuin vol rozen bloeit.

Pakken duist're wolken samen,
Bergt de zon haar blijde glans,
Nooit wordt 't donker bij de liefde:
Immer gloeit heur stralenkrans.
Liefde kan de tranen drogen;
Liefde maakt dat 't lijden zwicht,
Blijft met haar soms nog een kruisje,
Dan maakt zij dat kruisje licht.

Waar de liefde is, daar is vrede,
Zij alleen verzacht ons lot;
Liefde maakt van d'aard een hemel,
Waar de liefde is, daar is God.
Daar is Hij. Dien we allen zoeken,
Die ons allen teder mint.
Liefde brengt ons bij dien Vader,
Maakt van elk Zijn liev'lingskind.